

Jerzy Cyklis

Politechnika Krakowska

ALGORYTM SYMULACJI ESP

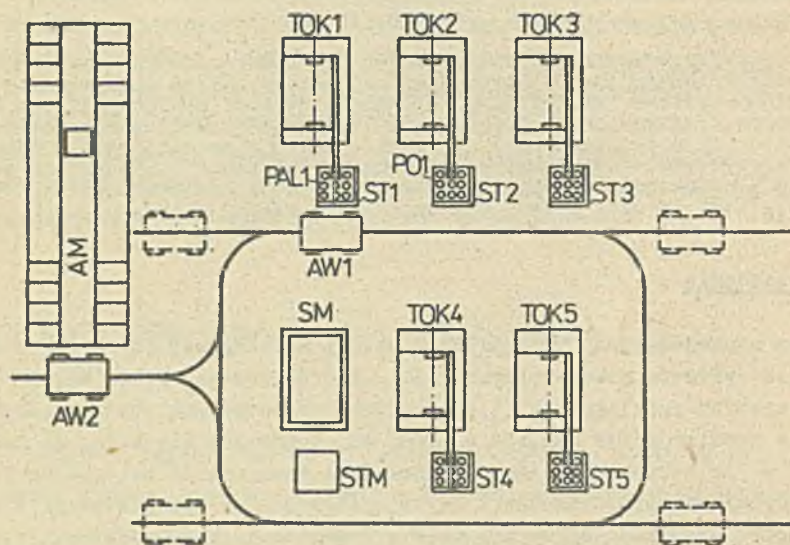
Streszczenie. Algorytm symulacji ESP opiera się na obliczaniu macierzy stanu $[S_{jk}(i)]$ oraz czasu bieżącego $T(i)$ na każdym etapie i zmiany systemu. Macierz $[S_{jk}(i)]$ określa różnicę pomiędzy liczbą elementów k , gotowych do rozpoczęcia czynności j , a liczbą elementów k używanych w tej czynności. Macierz $[S_{jk}(i)]$ i czas bieżący $T(i)$ są wykorzystywane do wyznaczenia początku lub końca czynności na etapie i . Stosownie do ostatniego zdarzenia oblicza się macierz stanu $[S_{jk}(i+1)]$ i czas $T(i+1)$ dla następnego etapu $(i+1)$.

1. Wprowadzenie

Praca niniejsza jest rozwinięciem metody macierzowej modelowania elastycznych systemów produkcyjnych [ESP] zaproponowanej przez autora we wcześniejszych publikacjach [1,2]. Informacje dotyczące stanu wiedzy w zakresie symulacji ESP zawarto w pracy [2], opierając się m.in. na pozycjach [5 ÷ 7]. Stwierdzono, że zaproponowana nowa metoda pozwala na lepsze porozumienie projektantów i użytkowników ESP ze specjalistami z zakresu metod symulacji cyfrowej. Zaletą jej jest łatwość modelowania złożonych układów i możliwość dostosowania do różnych strategii sterowania ESP. Dalsze prace nad metodą prowadzone w Centralnym Problemie Badań Podstawowych 02.04 potwierdziły przydatność metody w zakresie macierzowego zapisu struktury ESP, wskazały także na celowość jej modyfikacji. Celowe okazało się wprowadzenie możliwości występowania w jednej czynności więcej elementów tego samego rodzaju. Zauważono także przydatność modelu do sterowania systemu rzeczywistego. Wykorzystano ogólne wskazania budowy takich systemów zawarte np. w [3,4] z zastosowaniem sieci komputerów pracujących w czasie rzeczywistym. W modelu opisanym w poprzednich pracach symulacja odbywała się wg algorytmu sekwencyjnego, w którym nie występowało pojęcie czasu bieżącego. W opisanym tu modelu wprowadzono czas bieżący, który w systemie rzeczywistym może być zastąpiony czasem rzeczywistym.

2. Macierze charakterystyczne

Dla ilustracji metody przyjęto ESP wg schematu na rys. 1. Dwa typy przedmiotów obrabianych /PO1, PO2/ są transportowane w paletach /PAL1,

rys.1. Schemat ESP do obróbki przedmiotów obrotowych /FMS for turning/

PAL2/ po 9 sztuk w każdej. Automatyczne wózki /AW1, AW2/ obsługują cały transport pomiędzy automatycznym magazynem /AM/, stołami obrabiarek /ST1, ST2, ST3, ST4, ST5/ oraz stołem stacji mycia /STM/. Oba przedmioty /PO1, PO2/ mogą być obrobione na dowolnej stacji tokarskiej /TOK1, TOK2, TOK3, TOK4, TOK5/, a następnie myte na stacji mycia STM. Czynności wykonywane przez system są zdyskretyzowane, tworząc zbiór tzw. czynności elementarnych $\{j = 1 \div J\}$. Każdej czynności są przyporządkowane dwa elementarne zdarzenia - jej początek i koniec. Cały system jest również zdyskretyzowany ze względu na występujące w nim części składowe. Części systemu, które działają zawsze jako jedna całość tworzą zbiór elementów $\{k = 1 \div K\}$. W każdej czynności j bierze udział zbiór elementów $\{k(j)\} \subset \{k = 1 \div K\}$, który musi być przygotowany do wykonania tej czynności przed jej rozpoczęciem. Natomiast po zakończeniu czynności j niektóre z elementów ze zbioru $\{k(j)\}$ mogą być przygotowane do rozpoczęcia następnej czynności ze zbioru $\{j = 1 \div J\}$. Zbiór czynności, do których przygotowany jest element k po zakończeniu czynności j , jest oznaczony $\text{Out}(j, k)$ i nazwany zbiorem wyjść. Tablica 1 pokazuje zbiory wyjść $\text{Out}(j, k)$ dla wybranych czynności

Tablica 1		Zbiory wyjść Out (j,k)							
Element		AM	AW1	TOK1	SM	ST1	STM	PAL1	PO1
Czynność	j \ k	1	2	4	9	10	15	16	18
PAL1, AM → AW1	1	1,2,45-48,91,92	3-8,45					3-7	3-7
PAL1, AW1 → ST1	3		93			33,39		15,33,39	15
PAL1, AW1 → STM	8		93				20	20	
PO1, PAL1 → TOK1	15			21				27	21
PAL1, STM → SM	20				26		32	26	
PO 1, TOK1 "	21			27					27
PAL1, SM "	26				32			32	
PO1, TOK1 → PAL1	27			15				15,33,39	33
PAL1, SM → STM	32				20		38,44	38,44	
PAL1, ST1 → AW1	33		3-8,45			3,9		8	End
PAL1, STM → AW1	38		3-8,45				8,14 54,60	45	
PAL1, AW1 → AM	45	1,2,45-48,91,92	93					End	
AW1 "	93		1,33-38,47,79-84						

$j \in \{j = 1 \div 94\}$, $k \in \{k = 1 \div 19\}$. Wprowadzono tu uproszczone nazwy czynności /wygodne przy wprowadzaniu danych do komputera/. Pierwsza nazwa, przed przecinkiem odnosi się do elementu przekazywanego lub podlegającego przemianom. Następne nazwy wskazują skąd i dokąd element jest przekazywany /przypadek strzałki/ lub gdzie podlega przemianom /gwiazdka/. Np. /PAL1, AM — AW1/ oznacza, że PAL1 jest pobierana z AM przez AW1. PO1, TOK1* oznacza, że PO1 jest obrabiany na TOK1. AW1* oznacza, że AW1 przechodzi do pozycji wyczekiwania. Można podać proste przykłady interpretacji zbiorów wyjść; $\text{Out}(15, 18) = \{21\}$ oznacza, że po wykonaniu czynności $j = 15(\text{PO1, PAL1} \rightarrow \text{TOK1})$, element $k = 18(\text{PO1})$ jest przygotowany do rozpoczęcia czynności $j = 21(\text{PO1, TOK1}^*)$. $\text{Out}(1, 6) = \{3, 4, 5, 6, 7\}$ oznacza, że po zakończeniu czynności $j = 1(\text{PAL1, AM} \rightarrow \text{AW1})$ element $k = 16(\text{PAL1})$ jest przygotowany do rozpoczęcia czynności $j = 3(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{ST1})$, $j = 4(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{ST2})$, $j = 5(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{ST3})$, $j = 6(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{ST4})$, $j = 7(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{ST5})$. Słowo End oznacza, że dany element bierze udział w czynności, ale kończy swoje samodzielne istnienie w systemie. Np. po czynności $j = 45(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{AM})$, element $k = 16(\text{PAL1})$ pozostaje już na stałe w magazynie (AM). Zbiór wyjść dla tych przypadków jest zbiorem pustym $\emptyset$, np. $\text{Out}(45, 16) = \emptyset$. Również tam, gdzie nie zadeklarowano wyjść, zbiór wyjściowy jest zbiorem pustym $\emptyset$.

Informacja - podana w tablicy 1 - może być również zawarta w tzw. macierzach wyjść $[\text{Out}_{jk}(1)]$, dla każdej czynności $1 \in \{j = 1 \div J\}$. Elementy tej macierzy mogą mieć wartość 1 lub 0. $\text{Out}_{jk}(1) = 1$ oznacza, że po zakończeniu czynności 1 element k jest przygotowany do rozpoczęcia czynności j . Np. $\text{Out}_{3, 16}(1) = 1$ oznacza, że po zakończeniu czynności $1 = 1(\text{PAL1, AM} \rightarrow \text{AW1})$ element $k = 16(\text{PAL1})$ jest gotowy do rozpoczęcia czynności $j = 3(\text{PAL1, AW1} \rightarrow \text{ST1})$. $\text{Out}_{jk}(1) = 0$ oznacza, że po zakończeniu czynności 1, element k nie jest przygotowany do rozpoczęcia czynności j . Definiuje się też macierze wejść $[\text{Inp}_{jk}(1)]$, dla każdej czynności $1 \in \{j = 1 \div J\}$. Dla $\text{Inp}_{jk}(1) = 1$ po zakończeniu czynności j , element k jest przygotowany do rozpoczęcia czynności 1. Dla $\text{Inp}_{jk}(1) = 0$, po zakończeniu czynności j , element k nie jest przygotowany do rozpoczęcia czynności 1. Elementy macierzy wyjść i wejść są związane w następujący sposób:

$$\text{dla } \text{Out}_{jk}(1) = 1, \quad \text{Inp}_{1k}(j) = 1$$

/1/

$$\text{dla } \text{Out}_{jk}(1) = 0, \quad \text{Inp}_{1k}(j) = 0$$

Dla celów dalszej analizy wprowadza się także tzw. macierze eliminacji $[\text{El}_{jk}(1)]$ dla każdej czynności $1 \in \{j = 1 \div J\}$. Macierz ta opisuje zablokowanie niektórych elementów k wymaganych do wykonania czynności j na skutek rozpoczęcia czynności 1. Element tej macierzy $\text{El}_{jk}(1)$ może po-

siadać wartość 1 lub 0. $El_{jk}(1) = 1$ oznacza, że przy rozpoczęciu czynności 1 użyto elementu k, który uprzednio mógł być użyty do rozpoczęcia czynności j. $El_{jk}(1) = 0$ oznacza, że przy rozpoczęciu czynności 1 nie użyto elementu k, który bierze udział w czynności j. Dla wyznaczenia elementów $El_{jk}(1)$ wykorzystuje się macierz wejść $[Inp_{jk}(1)]$. Dla czynności j, dla których $Inp_{j=n} k(1) = 1$, przeszukuje się macierz $[Out_{jk}(1=n)]$.

Dla $Out_{j=n} k(1) = 1$ przyjmuje się $El_{j=n} k(1) = 1$; dla pozostałych czynności j $El_{jk}(1) = 0$. Np. $Inp_{1\ 16}(3) = 1$, stąd przeszukuje się macierz $Out_{jk}(1) = Out_{3\ 16}(1) = Out_{4\ 16}(1) = Out_{5\ 16}(1) = Out_{6\ 16}(1) = Out_{7\ 16}(1)$. Stąd, stosownie do podanej wyżej reguły $El_{3\ 16}(3) = El_{4\ 16}(3) = El_{5\ 16}(3) = El_{6\ 16}(3) = El_{7\ 16}(3) = 1$. Wynik ten jest interpretowany w ten sposób, że po rozpoczęciu czynności 1 = 3 (PAL1, AW1 → ST1) element k = 16 jest zablokowany dla rozpoczęcia czynności j = 3 /powtórne rozpoczęcie czynności 1 = 3/ (PAL1, AW1 → ST1), j = 4 (PAL1, AW1 → ST2), j = 5 (PAL1, AW1 → ST3), j = 6 (PAL1, AW1 → ST4), j = 7 (PAL1, AW1 → ST5).

W wielu praktycznych przypadkach celowe jest wprowadzenie uogólnienia polegającego na tym, że w danej czynności może brać udział dowolna liczba całkowita elementów oznaczonych numerem k. Tablica 2 podaje fragment ma-

Tablica 2. Macierz liczebności elementów biorących udział w czynnościach $[U_{jk}]$

Element		AM	AW1	TOK1	SM	ST1	STM	PAL1	PO1
Czynność	$j \backslash k$	1	2	4	9	10	15	16	18
PAL1, AM → AW1	1	1	1					1	9
PAL1, AW1 → ST1	3		1			1		1	9
PAL1, AW1 → STM	8		1				1	1	
PO1, PAL1 → TOK1	15			1				1	1
PAL1, STM → SM	20				1		1	1	
PO1, TOK1 *	21			1					1
PAL1, STM *	26				1			1	
PO1, TOK1 → PAL1	27			1				1	1
PAL1, SM → STM	32				1		1	1	
PAL1, ST1 → AW1	33		1			1		1	9
PAL1, STM → AW1	38		1				1	1	
PAL1, AW1 → AM	45	1	1					1	
AW1 *	93		1						

cierzy liczebności elementów $[U_{jk}]$ dla czynności i elementów wg tab.1. Np. $U_{3\ 18} = 9$ oznacza, że w czynności j = 3 (PAL1, AW1 → ST1) bierze udział 9 elementów k = 18 (PO1). Wynika to z przyjęcia 9 sztuk PO1 znajdujących się w PAL1.

Macierze $[Out_{jk}(1)]$, $[Inp_{jk}(1)]$, $[El_{jk}(1)]$ są wyznaczane algorytmicznie przez program obliczeniowy na podstawie zbiorów wyjść $\{Out(j,k)\}$, zadeklarowanych przez użytkownika. Macierz liczebności $[U_{jk}]$ jest wyznaczana również w przeważającej swojej części w sposób algorytmiczny. Dla tych par liczb (j,k) /patrz tab.1/, dla których występuje niepusty zbiór wyjściowy lub słowo End program przyjmuje $U_{jk} = 1$, dla pozostałych par (j,k) program przyjmuje $U_{jk} = 0$. Następnie dokonuje się zmian wartości $U_{jk} = 1$ na inne dla tych par (j,k) /w praktyce nielicznych/, dla których użytkownik zadeklaruje inne wartości. Macierze $[Out_{jk}(1)]$, $[Inp_{jk}(1)]$, $[El_{jk}(1)]$, $[U_{jk}]$ nazwano macierzami charakterystycznymi ESP.

3. Macierze stanu, funkcja realizowalności

Symulacja systemu opiera się na analizie stanu systemu w kolejnych jego stanach i . Liczba elementów k , dostępnych do rozpoczęcia zdarzenia j na etapie i jest określona macierzą $[N_{jk}(i)]$. Macierz stanu $[S_{jk}(i)]$ jest określona wzorem

$$[S_{jk}(i)] = [N_{jk}(i)] - [U_{jk}] \quad /2/$$

i podaje nadwyżkę elementów k dostępnych do rozpoczęcia czynności j na etapie i nad minimalną ich liczbą używaną w tej czynności. Wprowadza się funkcję realizowalności $F_j(i)$ danej czynności j na etapie i . Jeżeli $F_j(i) = 1$, czynności j można rozpocząć, jeżeli $F_j(i) = 0$, czynności rozpocząć nie można. Biorąc pod uwagę zależność /2/ warunki realizowalności można zapisać:

$$\begin{aligned} F_j(i) &= 1, \text{ jeżeli } S_{jk}(i) \geq 0 \text{ dla każdego } k = 1 \dots K \\ F_j(i) &= 0, \text{ jeżeli } S_{jk}(i) < 0 \text{ dla } k \in \{k = 1 - K\} \end{aligned} \quad /3/$$

Jeżeli na danym etapie i następuje rozpoczęcie czynności l spełniającej warunek $F_l(i) = 1$, to wówczas liczba elementów k dostępnych do rozpoczęcia czynności j zmniejszy się wg wzoru:

$$N_{jk}(i+1) = N_{jk}(i) - U_{lk} \cdot El_{jk}(1) \quad /4/$$

Biorąc pod uwagę wzór /2/ można też napisać:

$$S_{jk}(i+1) = S_{jk}(i) - U_{lk} \cdot El_{jk}(1) \quad /5/$$

Jeżeli na etapie i następuje zakończenie czynności l , to wówczas liczba elementów k dostępnych do rozpoczęcia czynności j zwiększy się wg wzoru:

$$N_{jk}(i+1) = N_{jk}(i) + U_{lk} \text{Out}_{jk}(l) \quad /6/$$

Biorąc pod uwagę wzór /2/ można też napisać:

$$S_{jk}(i+1) = S_{jk}(i) + U_{lk} \text{Out}_{jk}(l) \quad /7/$$

W trakcie obliczeń symulacyjnych nie ma potrzeby posługiwania się macierzą $[N_{jk}(i+1)]$, wystarczy korzystać z macierzy stanu $[S_{jk}(i+1)]$, na podstawie której oblicza się funkcję realizowalności $F_j(i)$ wg wzoru /3/. W tym celu należy obliczyć wyłącznie macierz stanu początkowego $[S_{jk}(0)]$, następnie stosować wzory /5/ i /7/. Macierz stanu początkowego oblicza się ze wzoru /2/ podstawiając macierz liczebności $[N_{jk}(0)]$. Program pomaga zalgorytmizować wprowadzanie tych danych przyjmując na początku $N_{jk}(0) = 0$ dla $U_{jk} > 0$ i dopiero w następnym kroku użytkownik deklaruje wartości $N_{jk}(0) \neq 0$. Przykład danych dla tej macierzy podano w tablicy 3.

Tablica 3 Macierz liczebności dostępnych elementów $[N_{jk}(0)]$ w stanie $i=0$

Element		AM	AW1	TOK1	SM	ST1	STM	PAL1	PO1
Czynność	$k \backslash j$	1	2	4	9	10	15	16	18
PAL1, AM $\rightarrow$ AW1	1	1	1					30	270
PAL1, AW1 $\rightarrow$ ST1	3		0			1		0	0
PAL1, AW1 $\rightarrow$ STM	8		0				1	0	
PO1, PAL1 $\rightarrow$ TOK1	15			1				0	0
PAL1, STM $\rightarrow$ SM	20				1		0	0	
PO1, TOK1 *	21			0					0
PAL1, STM *	26				0			0	
PO1, TOK1 $\rightarrow$ PAL1	27			0				0	0
PAL1, SM $\rightarrow$ STM	32				0		0	0	
PAL1, ST1 $\rightarrow$ AW1	33		1			0		0	0
PAL1, STM $\rightarrow$ AW1	38		1				0	0	
PAL1, AW1 $\rightarrow$ AM	45	1	0					0	
AW1 *	93		0						

$N_{16}(0) = 30$ oznacza, że w magazynie znajduje się 30 elementów $k = 16$ (PAL1). Ponieważ w każdej palecie znajduje się 9 przedmiotów, stąd też $N_{18}(0) = 270$.

4. Symulacja systemu

Na każdym etapie i symulacji istnieje zbiór czynności $S(i) = \{j: F_j(i) = 1\}$, które można rozpocząć w czasie $T_{\text{start } j}(i) < M$, gdzie M jest dużą wielkością. Jeżeli dana czynność nie może się rozpocząć na etapie i , to umownie przyjęto $T_{\text{start } j}(i) = M$. Stosownie do przyjętej taktyki starowania ze zbioru $S(i)$ wybiera się tę czynność, którą należy rozpocząć jako pierwszą i oznacza się $l_{\text{start}}(i)$. Czas możliwego rozpoczęcia tej czynności oznaczono $T_{\text{start}}(i)$. Na każdym etapie i istnieje również zbiór czynności j , które mogą się zakończyć /ponieważ wcześniej się rozpoczęły/ oznaczony $E(i)$; czas zakończenia każdej z nich oznaczono $T_{\text{end } j}(i)$. W przypadku gdy dana czynność j nie może się zakończyć na danym etapie i /ponieważ wcześniej się nie rozpoczęła/, umownie przyjęto $T_{\text{end } j}(i) = M$. Czas najwcześniejszego zakończenia czynności wyznacza się ze wzoru:

$$T_{\text{end}}(i) = \min T_{\text{end } j}(i) \quad /8/$$

Dla celów porządkowych przyjęto, że jeżeli kilka czynności $E(i)$ posiada ten sam czas zakończenia $T_{\text{end}}(i)$, to na etapie i następuje zakończenie czynności $l_{\text{end}}(i)$, która ma najniższy numer.

W trakcie symulacji sprawdza się, czy nastąpi początek, czy koniec czynności l . Jeżeli:

$$T_{\text{start}}(i) < T_{\text{end}}(i), \quad /9/$$

to na etapie i następuje realizacja początku czynności $l = l_{\text{start}}(i)$. Wówczas czas bieżący T określa wzór:

$$T = T_{\text{start}}(i) \quad /10/$$

Następnie korzysta się ze wzorów /5/ dla wyznaczenia macierzy stanu $[S_{jk}(i+1)]$ oraz /3/ dla wyznaczenia funkcji $F_j(i+1)$. Następnie oblicza się czasy możliwego rozpoczęcia czynności:

$$T_{\text{start } j}(i+1) = T \quad \text{dla } F_j(i+1) = 1 \quad /11/$$

$$T_{\text{start } j}(i+1) = M \quad \text{dla } F_j(i+1) = 0$$

oraz zakończenia czynności l

$$T_{\text{end } l}(i+1) = T + T_l; \quad /12/$$

gdzie T_1 czas trwania czynności 1. Jeżeli symuluje się awarię, to czas zakończenia czynności 1 jest równy:

$$T_{\text{end } l_b}(i+1) = T_{\text{end } l}(i+1) + b(i+1), \quad /13/$$

gdzie $b(i+1)$ jest czasem przerwy spowodowanym awarią.

Jeżeli:

$$T_{\text{start}}(i) \geq T_{\text{end}}(i), \quad /14/$$

to na etapie i następuje realizacja zakończenia czynności $l = l_{\text{end}}(i)$. Wówczas czas bieżący T określa wzór:

$$T = T_{\text{end}}(i) \quad /15/$$

Następnie stosuje się wzór /7/ dla wyznaczenia macierzy stanu $[S_{jk}(i+1)]$ oraz /3/ dla wyznaczenia funkcji $F_j(i+1)$. Następnie oblicza się czasy możliwego rozpoczęcia czynności wg wzorów /11/ oraz przyjmuje czas zakończenia czynności $l(i+1)$:

$$T_{\text{end } l}(i+1) = M \quad /16/$$

Tablica 4 podaje wyniki pierwszych etapów obliczeń dla przyjętego ESP. Tablica 5 podaje wyniki obliczeń dla etapu $i = 905$ i 906 . Fakt niezrealizowania zakończenia czynności $j = 22$ w przewidzianym czasie wskazuje na wygenerowanie awarii wg wzoru /13/. W systemie rzeczywistym powyższe wartości byłyby wynikiem niepotwierdzenia zakończenia czynności $j = 22$ w przewidzianym czasie. W tablicach 4 i 5 podano także liczbę zrealizowanych początków $N_{\text{start } j}(i)$ i zakończeń $N_{\text{end } j}(i)$ czynności na etapie i , wykorzystywanych dla taktyki systemu.

Tablica 4 Zdarzenia realizowalne na etapach $i = 0, 1, 2, 3, 4$							
i	T	Nazwa czynności	j	$T_{\text{start } j}(i)$	$T_{\text{end } j}(i)$	$N_{\text{start } j}(i)$	$N_{\text{end } j}(i)$
0	0	PAL1, AM → AW1 ¹	1	0	M	0	0
		PAL1, AM → AW2	2	0	M	0	0
		PAL2, AM → AW1	47	0	M	0	0
		PAL2, AM → AW2	48	0	M	0	0
1	0	PAL1, AM → AW1	1	M	3	1	0
		PAL1, AM → AW2	2	0	M	0	0
		PAL2, AM → AW2 ¹	48	0	M	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8
2	0	PAL1, AM → AW1 ¹	1	M	3	1	0
		PAL2, AM → AW2	48	M	3	1	0
3	3	PAL1, AW1 → ST1	3	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST2	4	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST3	5	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST4	6	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST5	7	3	M	0	0
		PAL2, AM → AW2 ¹	48	M	3	1	0
4	3	PAL1, AW1 → ST1 ¹	3	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST2	4	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST3	5	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST4	6	3	M	0	0
		PAL1, AW1 → ST5	7	3	M	0	0
		PAL2, AW2 → ST1	49	3	M	0	0
		PAL2, AW2 → ST2	50	3	M	0	0
		PAL2, AW2 → ST3	51	3	M	0	0
		PAL2, AW2 → ST4	52	3	M	0	0
		PAL2, AW2 → ST5	53	3	M	0	0

1 zdarzenie zrealizowane na etapie 1

Tablica 5 Zdarzenia realizowalne na etapach 1 = 905,906

i	T	Nazwa czynności	j	$T_{start\ j(i)}$	$T_{end\ j(i)}$	$T_{start\ j(i)}$	$T_{end\ j(i)}$
905	624,5	PO1, PAL1 → TOK3 ¹	17	624,5	M	4	4
		PO1, TOK2 *	22	M	179,5	5	4
		PO1, TOK5 *	25	M	636,5	6	5
		PAL2, STM → SM	66	624,5	M	6	6
		PO2, TOK4	70	M	628	8	7
		AW1 *	93	624,5	M	25	25
		AW2 *	94	624,5	M	25	25
906	624,5	PO1, PAL1 →	17	M	625	5	4
		PO1, TOK2 *	22	M	179,5	5	4
		PO1, TOK5 *	25	M	636,5	6	5
		PAL2, STM → SM ¹	66	624,5	M	6	6
		PO2, TOK4	70	M	628	8	7
		AW1 *	93	624,5	M	25	25
		AW2 *	94	624,5	M	25	25

1 - zdarzenie zrealizowane

179,5

czas obliczeniowy zakończenia $T_{end\ j(i)}$ i większy od czasu bieżącego $T = 624,5$ wskazuje na awarię.

5. Zakończenie

Jednym z istotnych celów wprowadzania nowego modelu macierzowego było ominięcie dodatkowych ograniczeń dla strategii i taktyki sterowania ESP. Cel ten został wypełniony, ponieważ na każdym etapie i dysponuje się wszystkimi możliwościami czynności, które mogą się rozpocząć, lub zakończyć /tablice 4 i 5/. Model pozwala na elastyczne wykorzystanie wszystkich możliwości działania systemu sterowania, a więc optymalnego doboru strategii i taktyki ESP.

W poprzednich pracach [2] omówiono metodę symulacji modularnej. W modelu prezentowanym obecnie może być ona zrealizowana w znacznie dogodniejszy sposób. Sygnał rozpoczęcia zdarzenia może być traktowany jako sygnał uruchamiający procedurę symulacji podsystemu albo sterowania podsystemu rzeczywistego. Proponowany model jest więc "otwarty" na już opracowane procedury obliczeniowe.

LITERATURA

- [1] Cyklis J.: "Symulacja elastycznych systemów produkcyjnych z wykorzystaniem macierzy stanu", V Krajowa Konferencja Automatyzacji Dyskretnych Procesów Przemysłowych, Kozubnik, 1986.
- [2] Cyklis J.: "Towards Simple Simulation of FMS", Monografie Politechniki Krakowskiej, Nr 58, 1987.
- [3] Hartley J.: "FMS at Work", IFS /Publications/, UK, 1984.
- [4] Kowalowski H.: "Automatyzacja dyskretnych procesów przemysłowych", WNT, Warszawa, 1984.
- [5] Inter. Conf. Flexible Manufacturing Systems, London, 1983.
- [6] The 17th Annual Simulations Symposium, Florida, 1984.
- [7] 1st. Inter. Conf. Simulation in Manufacturing, Stratford upon-Avon, UK., 1985.

Recenzent: Prof.dr inż.H.Kowalowski

Wpłynęło do Redakcji do 1988-04-30.

АЛГОРИТМ СИМУЛЯЦИИ ГИБКИХ АВТОМАТИЗИРОВАННЫХ УЧАСТКОВ

Резюме

Алгоритм симуляции гибких автоматизированных участков основан на расчёте матрицы состояния $[S_{jk}(i)]$ и текущего времени $T(i)$ на каждом шагу i изменения системы. Матрица $[S_{jk}(i)]$ определяет разность между числом элементов k готовых к началу действия j и числом элементов k

употребляемых в этом действии. Матрица $[S_{jk}(i)]$ и текущее время $T(i)$ используются для определения начала или конца действия на i -ом шагу. Соответственно к последнему событию рассчитывается матрица состояния $[S_{jk}(i+1)]$ и время $T(i+1)$ для следующего шага $(i+1)$.

ALGORITHM OF FLEXIBLE MANUFACTURING SYSTEMS SIMULATION

S u m m a r y

The algorithm of FMS simulation consists in calculation of state matrix $[S_{jk}(i)]$ and current time $T(i)$ at each stage i of the change of the system. The matrix $[S_{jk}(i)]$ describes the difference between the number of elements k ready to start the activity j and the number of elements k used in this activity. The matrix $[S_{jk}(i)]$ and current time $T(i)$ are used for determination of the start or the end of an activity at the stage i . According to the last event the state matrix $[S_{jk}(i+1)]$ and the time $T(i+1)$ is calculated for the next stage $(i+1)$.